

Kod przedmiotu: 46

1. INFORMACJE O PRZEDMIOCIE – KARTA PRZEDMIOTU

A. Podstawowe dane

Nazwa przedmiotu/zajęć	Chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne– Zajęcia praktyczne
Nazwa przedmiotu/zajęć w języku angielskim	Surgery and surgical nursing - Practical classes in a clinical setting
Kierunek studiów	Pielęgniarstwo
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia
Profil studiów	praktyczny
Forma studiów	stacjonarne
Jednostka prowadząca kierunek	Karkonoska Akademia Nauk Stosowanych w Jeleniej Górze Wydział Nauk Medycznych i Technicznych Katedra Nauk Medycznych
Imię i nazwisko nauczyciela(-li) i stopień lub tytuł naukowy osoby odpowiedzialnej za przygotowanie sylabusu	mgr Renata Wysocka mgr Iwona Joks-Wilimek
Przedmioty wprowadzające	Anatomia, fizjologia, badanie fizykalne, biochemia, pozytywne zaliczenie ćwiczeń w MCSM oraz części wykładowej z chirurgii
Wymagania wstępne	Osiągnięte efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności w wyniku realizacji Anatomii, Fizjologii, Patologii, Farmakologii, Zakażeń szpitalnych i Podstaw pielęgniarstwa oraz kompetencje społeczne niezbędne do pracy w zespole i sprawowania opieki nad pacjentem.

B. Semestralny/tygodniowy rozkład zajęć według planu studiów

Semestr	Wykłady (W)	Ćwiczenia (Ć)	Ćwiczenia w MCSM (Ćw. MCSM)	Seminarium (S)	Zajęcia praktyczne (ZP)	Praktyki zawodowe (PZ)	Liczba punktów ECTS*
5	-	-	-	-	120	-	4

2. CELE KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

C1	Wypośażenie studentów w wiedzę, umiejętności i kompetencje z zakresu chirurgii i pielęgniarstwa chirurgicznego przygotowujące go do opieki nad chorym leczonym w oddziale chirurgicznym niezbędne do realizacji zadań zawodowych oraz do sprawowania samodzielnej i profesjonalnej opieki pielęgniarzkiej nad pacjentem hospitalizowanym ze schorzeniami chirurgicznymi
----	---

3. EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU

Lp.	Opis efektów uczenia się dla przedmiotu	Odniesienie do kierunkowych	Odniesienie do charakterystyk
-----	---	--------------------------------	----------------------------------

		efektów uczenia się	II stopnia (kod składnika opisu)
WIEDZA - w zakresie wiedzy absolwenta zna i rozumie:			
W1	czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku;	D.W1.	P6S_WG P6S_WK
W2	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarstwa nad pacjentami w wybranych chorobach w tym w chorobach nowotworowych;	D.W2	P6S_WG P6S_WK
W3	rodzaje badań diagnostycznych, ich znaczenie kliniczne i zasady ich zlecania oraz uprawnienia zawodowe pielęgniarki w zakresie wystawiania skierowań na badania diagnostyczne w poszczególnych stanach klinicznych;	D.W3.	P6S_WG
W4	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w ich trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach;	D.W4.	P6S_WG
W5	zasady i zakres farmakoterapii w poszczególnych stanach klinicznych;	D.W5.	P6S_WG
W6	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy organizmu pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;	D.W6.	P6S_WG
W7	zasady organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej, chirurgicznej, w bloku operacyjnym, pediatrycznej, geriatrycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, w szpitalnym oddziale ratunkowym, intensywnej opieki, opieki paliatywnej i długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową);	D.W7.	P6S_WG
W8	standardy i procedury pielęgniarstwa stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia;	D.W8.	P6S_WG
W9	reakcje pacjenta w różnym wieku na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację;	D.W9.	P6S_WG
W10	metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie;	D.W10.	P6S_WK
W11	zasady żywienia pacjentów, z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przed- i pooperacyjnych według obowiązujących wytycznych, zaleceń i protokołów (<i>Enhanced Recovery After Surgery</i> , ERAS);	D.W11.	P6S_WG
W12	rodzaje i zasady stosowania środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego w określonych stanach klinicznych;	D.W12.	P6S_WG
W13	zasady opieki nad pacjentami z przetokami odżywczymi, w szczególności przeszskórną endoskopową gastrostomią (<i>Percutaneous Endoscopic Gastrostomy</i> , PEG), gastrostomią, mikrojejunostomią, przetokami wydalniczymi (kolostomią, ileostomią, urostomią) oraz przetokami powstałymi w wyniku powikłań;	D.W13.	P6S_WG
W14	zasady przygotowania pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym, w chirurgii jednego dnia oraz	D.W14.	P6S_WG

	zasady opieki nad pacjentem po zabiegu operacyjnym w celu zapobiegania wczesnym i późnym powikłaniom;		
W15	czynniki zwiększające ryzyko okołoperacyjne;	D.W15.	P6S_WG
W16	zasady obserwacji pacjenta po zabiegu operacyjnym obejmującej monitorowanie w zakresie podstawowym i rozszerzonym;	D.W16.	P6S_WG
W17	metody i skale oceny bólu ostrego i oceny poziomu sedacji;	D.W17.	P6S_WG
UMIEJĘTNOŚCI - w zakresie umiejętności absolwent potrafi:			
U1	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarstwa, ustalać cele i plan opieki pielęgniarstwa, wdrażać interwencje pielęgniarstwa oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarstwa	D.U1.	P6S_UW
U2	stosować skale i kwestionariusze do oceny stanu pacjenta lub jego wydolności funkcjonalnej w określonych sytuacjach zdrowotnych;	D.U2.	P6S_UW
U3	dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych (w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych;	D.U3.	P6S_UW
U4	przeprowadzić kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne w różnych stanach klinicznych do planowania i realizacji opieki pielęgniarstwa;	D.U4.	P6S_UW P6S_UO
U5	oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe;	D.U5.	P6S_UW
U6	asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych jam ciała (nakłucia jamy brzusznej, nakłucia jamy opłucnowej, pobierania szpiku, punkcji lędźwiowej) oraz endoskopii;	D.U6.	P6S_UW
U7	przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarstwa lub pisemnym zleceniem lekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie;	D.U7.	P6S_UW P6S_UO
U8	wystawiać recepty na leki w ramach realizacji zleceń lekarskich w określonych stanach klinicznych;	D.U8.	P6S_UW
U8	rozpoznawać powikłania farmakoterapii, leczenia dietetycznego, oraz wynikające z działań terapeutycznych i pielęgnacji;	D.U9.	P6S_UW
U10	dobierać i stosować dietoterapię oraz prowadzić u dzieci i dorosłych żywienie dojelitowe (przez zgłębnik do żołądka i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe;	D.U10.	P6S_UW
U11	przewodzą profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób;	D.U11.	P6S_UW P6S_UO
U12	przewodzą poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i zaburzeń psychicznych, w tym i uzależnień z uwzględnieniem rodzin tych pacjentów;	D.U12.	P6S_UW
U13	przewodzą rehabilitację przyłóżkową i aktywizację pacjenta z	D.U13.	P6S_UW

	wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej;		
U14	edukować pacjenta, jego rodzinę lub opiekuna w zakresie doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych;	D.U14.	P6S_UW P6S_UK
U15	przeprowadzić rozmowę terapeutyczną;	D.U15.	P6S_UK
U16	komunikować się z członkami zespołu interprofesjonalnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia pacjenta;	D.U17.	P6S_UK
U17	organizować izolację pacjentów z zakażeniem i chorobą zakaźną w podmiotach leczniczych;	D.U18.	P6S_UW P6S_UO
U18	doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii w różnych stanach klinicznych;	D.U19.	P6S_UW
U19	przygotowywać pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych oraz zabiegu operacyjnego w trybach pilnym i planowym;	D.U22.	P6S_UW P6S_UK
U20	rozpoznawać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych;	D.U23.	P6S_UW
U21	dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym usuwać szwy i zakładać opatrunki specjalistyczne;	D.U24.	P6S_UW
U22	dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji;	D.U25.	P6S_UW
U23	pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową i moczową;	D.U26.	P6S_UW
U24	przekazać pacjenta, zgodnie z procedurami, na blok operacyjny na badania inwazyjne lub przyjąć pacjenta z bloku operacyjnego po badaniach inwazyjnych, przekazać pacjenta z oddziału do innego oddziału, pracowni, podmiotu leczniczego oraz przekazać informacje o pacjencie zgodnie z zasadami protokołu SBAR (Situation – sytuacja, Background – tło, Assessment – ocena, Recommendation – rekomendacja);	D.U27.	P6S_UW
U25	pielęgnować żylny dostęp naczyniowy obwodowy i centralny oraz dotętniczy;	D.U40.	P6S_UW P6S_UO
U26	rozpoznać agonię i pielęgnować pacjenta umierającego;	D.U41.	P6S_UW
U27	postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta;	D.U42.	P6S_UW
KOMPETENCJE SPOŁECZNE - w zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:			
K1	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną lub opiekunem;	K.S1.	P6S_KR P6S_KO
K2	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu;	K.S2.	P6S_KO
K3	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	K.S3.	P6S_KR P6S_KK, P6S_KO
K4	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywanie czynności zawodowych;	K.S4.	P6S_KO
K5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	K.S5.	P6S_KK

K6	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	K.S6.	P6S_KR P6S_KK
K7	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	K.S7.	P6S_KR P6S_KK P6S_KO

4. METODY DYDAKTYCZNE

- 1.opis, objaśnienie i wyjaśnienie
2. metoda sytuacyjna
3. pokaz, ćwiczenia
4. dyskusja dydaktyczna
5. Metoda przypadku
6. analiza dokumentacji medycznej
7. proces pielęgnowania
8. raport ustny

5. FORMA I WARUNKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU

Kryteria zaliczenia zajęć praktycznych

- obowiązkowa 100% obecność na zajęciach
- przestrzeganie regulaminu zajęć praktycznych
- aktywny udział w zajęciach praktycznych (włączanie się do dyskusji inicjowanej przez wykładowcę, przejawianie zainteresowania zagadnieniami omawianymi w trakcie zajęć praktycznych)
- w przypadku nieobecności zajęcia praktyczne muszą być zrealizowane w innym terminie ustalonym z prowadzącym zajęć
- zaliczenie procesu pielęgnowania
- zaliczenie tematyki zajęć praktycznych -TEST
- zaliczenie umiejętności praktycznych w oddziale chirurgicznym przewidzianych programem nauczania
- ocena kompetencji społecznych w czasie zajęć praktycznych odbywa się na zasadzie obserwacji studenta przez nauczyciela akademickiego i zespół terapeutyczny
- ocena końcowa z zajęć praktycznych

Na ocenę końcową składa się:

30% oceny wiedzy + 45% oceny umiejętności + 5% oceny kompetencji społecznych (ocena postawy studenta) + 20% oceny procesu pielęgnowania

Ocena końcowa:

- 5,0 – 4,90 – bardzo dobry
- 4,89 – 4,50 – plus dobry
- 4,49 – 4,0 – dobry
- 3,99 – 3,50 plus dostateczny
- 3,49 – 3,0 – dostateczny
- < 3,0 – niedostateczny

6. TREŚCI PROGRAMOWE

	Tematyka zajęć	Liczba godzin
Semestr 5		
Zajęcia praktyczne (Z.P.) – 120 godzin		
Z.P.1	Zapoznanie ze specyfiką pracy oddziału chirurgicznego. Modele opieki pielęgniarskiej, standardy, procedury oraz dokumentacja obowiązująca w oddziale chirurgicznym. Diagnostyczno-terapeutyczna rola pielęgniarki. Udział pielęgniarki w zapobieganiu zakażeniom szpitalnym,	10

	Nawiązanie kontaktu z pacjentem i jego otoczeniem	
Z.P.2	Udział pielęgniarki w procesie diagnozowania, leczenia i pielęgnowania pacjenta we wstrząsie oligowolemicznym w oparciu o proces pielęgnowania chorego z krwawieniem z górnego odcinka przewodu pokarmowego	10
Z.P.3	Udział pielęgniarki w procesie diagnozowania, leczenia i pielęgnowania pacjenta z drenażem klatki piersiowej w przebiegu odmy opłucnowej	10
Z.P.4	Udział pielęgniarki w procesie diagnozowania, leczenia i pielęgnowania pacjenta z chorobą wątroby i dróg żółciowych. Pielęgnowanie chorego po usunięciu woreczka żółciowego w przebiegu kamicy przewodowej	10
Z.P.5	Udział pielęgniarki w procesie diagnozowania, leczenia i pielęgnowania pacjenta po zabiegu usunięcia jelita grubego. Pielęgnowanie chorego ze stomią (edukacja chorego i rodziny w zakresie samopielęgnacji, zaopatrzenia w sprzęt, diety, wsparcie psychiczne, kontakt z Kołem Stomików).	10
Z.P.6	Udział pielęgniarki w procesie diagnozowania, leczenia i pielęgnowania pacjentki po usunięciu gruczołu piersiowego (edukacja chorej i rodziny w zakresie rehabilitacji, zaopatrzenia w sprzęt, wsparcie psychiczne, kontakt z lokalnym Klubem Amazonek)	10
Z.P.7	Zaplanowanie i realizacja procesu pielęgnowania u pacjenta na wyciągu	10
Z.P.8	Rozpoznanie problemów, ustalenie i realizacja planu pielęgnowania wybranego pacjenta z wykorzystaniem karty procesu pielęgnowania	10
Z.P.9	Udział pielęgniarki anestezjologicznej w opiece nad pacjentem na bloku operacyjnym: monitorowanie stanu pacjenta podczas stosowania różnego rodzaju znieczuleń	20
Z.P. 10	Udział pielęgniarki instrumentariuszki w opiece nad pacjentem na bloku operacyjnym: zapoznanie z narzędziami chirurgicznymi, specyfiką pracy pielęgniarki instrumentariuszki	20
Suma godzin		120

7. METODY (SPOSOBY) WERYFIKACJI I OCENY EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OSIĄGNIĘTYCH PRZEZ STUDENTA

(dla każdego efektu uczenia się wymienionego w pkt. 2. powinny znaleźć się metody sprawdzenia, czy został on osiągnięty przez studenta)

Efekt uczenia się	Forma oceny							
	Egzamin	Zaliczenie z oceną	Test	Odpowiedź ustna	Praktyczne zaliczenie umiejętności	Proces pielęgnowania	Obserwacja i ocena pracy studenta.	Obserwacja zachowań studenta
W1			X			X		
W2			X			X		
W3			X			X		
W4			X			X		
W5			X			X		
W6			X			X		
W7			X			X		
W8			X			X		
W9			X			X		
W10			X			X		
W11			X			X		
W12			X			X		
W13			X			X		
W14			X			X		
W15			X			X		
W16			X			X		
W17			X			X		

U1					X	X	X	X
U2					X	X	X	X
U3					X	X	X	X
U4					X	X	X	X
U5					X	X	X	X
U6					X	X	X	X
U7					X	X	X	X
U8					X	X	X	X
U9					X	X	X	X
U10					X	X	X	X
U11					X	X	X	X
U12					X	X	X	X
U13					X	X	X	X
U14					X	X	X	X
U15					X	X	X	X
U16					X	X	X	X
U17					X	X	X	X
U18					X	X	X	X
U19					X	X	X	X
U20					X	X	X	X
U21					X	X	X	X
U22					X	X	X	X
U23					X	X	X	X
U24					X	X	X	X
U25					X	X	X	X
U26					X	X	X	X
U27					X	X	X	X
K1							X	X
K2							X	X
K3							X	X
K4							X	X
K5							X	X
K6							X	X
K7							X	X

8. LITERATURA

Literatura podstawowa	1. red. nauk. Ścisło L.: Pielęgniarstwo chirurgiczne Warszawa PZWL 2023 2. Walewska E. Podstawy pielęgniarstwa chirurgicznego PZWL 2024 3. Wallner G. Banasiewicz T.:Chirurgia PZWL Warszawa 2021 4. Walner G. Richter P, Banasiewicz T.: Ostre schorzenia jamy brzusznej PZWL Warszawa 2024
Literatura uzupełniająca	1. Podstawowe czynności pielęgnacyjne i zabiegi medyczne : podstawy teoretyczne i katalog check-list / redakcja naukowa Małgorzata Dziechciaż. -Wyd. 1 Warszawa : PZWL Wydawnictwo Lekarskie, 2023. 2. Podstawy pielęgniarstwa. Tom 2, Wybrane umiejętności i procedury opieki pielęgniarstwiej / red. nauk. Barbara Ślusarska, Danuta Zarzycka, Anna Majda. - Wyd. 1 - 8 dodruk. Warszawa : PZWL Wydawnictwo Lekarskie, 2021. - XXVI, 1148 s. : il. ; 24 cm. 3. Michalak A. Sierżantowicz R,: Pielęgniarstwo operacyjne PZWL Warszawa 2023 4. Szewczyk M., Jawień A., Leczenie Ran Przewlekłych PZWL Warszawa 2019

9. NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS GODZIN I PUNKTÓW ECTS

Aktywność studenta		Obciążenie studenta – liczba godzin**
Zajęcia prowadzone z bezpośrednim udziałem nauczyciela lub innych osób prowadzących zajęcia	Udział w zajęciach dydaktycznych, wskazanych w pkt. 1B Wpisujemy sumę godzin, nie rozdzielamy na formy zajęć	120
Praca własna studenta	-	
Łączny nakład pracy studenta		120
Liczba punktów ECTS		4

* ostateczna liczba punktów ECTS

** wartości przykładowe